

Transgenderzorg

Op weg naar een nieuw zorglandschap?

Donderdag 16 mei 2019
13.00 tot 16.30 uur

Locatie Meeting Partner, Churchillaan 11, 12^e etage, Utrecht

Programma

13.00 – 13.10 u	Ontvangst
13.10 – 14.00 u	<i>Multidisciplinaire genderzorg - Ervaringen Amsterdam UMC.</i>
Drs. Annelijn Wensing-Kruger, hoofd sectie gender en seksuologie, medische psychologie. Kennis- en Zorgcentrum voor Genderdysforie in Amsterdam
14.00 – 14.50 u	<i>Medische aspecten bij behandeling - Tijd voor een nieuw zorglandschap?</i>
Dr. Hedi Claahsen, kinderendocrinoloog en associate professor Kinderendocrinologie, en prof. dr. Kees Noordam, kinderarts Radboud UMC
14.50 – 15.10 u	Pauze
15.10 – 16.00 u	<i>De toekomst van transgenderzorg: Een onafhankelijk beleidsadvies</i>
Drs. Michiel Verkoulen, partner bij Zorgvuldig Advies en projectleider/kwartiermaker Transgenderzorg
16.00 – 16.30 u	<i>Discussie: En (n)u?</i>
o.l.v. dr. Agnes Witteman, arts Maatschappij en Gezondheid

Achtergrond

Transgender is een overkoepelende term die wordt gebruikt voor mensen bij wie het geboortegeslacht, de genderidentiteit en de gender expressie niet overeenkomen. De laatste jaren is er meer maatschappelijke en politieke aandacht voor transgender personen. Nationale en internationale beroemdheden maken zich bekend als transgender, media maken series en documentaires over transpersonen, en de Nederlandse politiek is bezig met het versterken van hun juridische positie. Zo heeft de Eerste Kamer recent in ruime meerderheid gestemd voor een wettelijk verbod op discriminatie van intersekse- en transgender personen.

In Nederland zijn naar schatting ongeveer 30.000 tot 70.000 transgenders. Het merendeel van de transgenders zoekt uiteindelijk psychische en/of somatische hulp. Van hen hebben 22.000 tot 44.000 (0,4-0,8%) personen een mannelijk geboortegeslacht en 5.500-16.500 (0,1-0,3%) personen een vrouwelijk geboortegeslacht (Alliantie Transgenderzorg, 2017). Daarnaast rapporteren 1,0% van de ouders van pre-puberale jongens en 1,7% van de ouders van pre-puberale meisjes dat hun kinderen aangeven van het andere geslacht te (willen) zijn. Vaak zitten er jaren tussen de bewustwording en

het zoeken van hulp. Tot nu toe hebben circa 10.000 personen in Nederland behandeling gekregen.

De behandeling van transgenders kent uiteenlopende aspecten. Van psychologische hulp, hormoonbehandeling, invriezen van eicellen of zaadcellen tot genderbevestigende operaties. Het VU Medisch Centrum (tegenwoordig Amsterdam UMC) staat als vanouds bekend als de zorgaanbieder voor de somatische transgenderzorg. Dit lijkt langzaam te verschuiven. Meer en meer ziekenhuizen voeren onderdelen van de behandeling uit. Nieuwe ZBC's kloppen bij zorgverzekeraars aan voor een contract.

Tijdens deze middag zal toegelicht worden hoe de multidisciplinaire zorg in het Amsterdam UMC is georganiseerd.

Is er sprake van een toename van transgenders, of maakt de toegenomen beschikbare informatie de drempel lager voor mensen om hulp te zoeken? Of is er sprake van een andere zorgbehoefte bij transgenders? Wat kunnen oorzaken hiervoor zijn? Hoe wordt de diagnose gesteld, hoe bepalen we de mate van lijdensdruk en hoe maken we onderscheid tussen blijvende en voorbijgaande identiteitsproblematiek? Deze vragen zullen aan de orde komen in de presentatie van mw. Wensing-Kruger.

Veel mensen met genderdysforie besluiten een of meer geslachtsaanpassende behandelingen te ondergaan om hun biologische geslacht in harmonie te brengen met hun identiteit. Deze behandelingen hebben als doel om genderdysforie te verminderen. Niet alleen volwassenen, maar steeds vaker vragen ook kinderen en jong volwassenen om behandeling van hun genderdysforie.

Omdat de wachtlijsten langer worden, ondanks een aanzienlijke capaciteitsgroei, moeten we mogelijk naar een andere organisatie van deze zorg. Prof. Noordam zal aandacht besteden aan de mogelijkheden van een nieuw zorglandschap. Daarnaast komen in zijn presentatie de diverse somatische behandelingen aan bod. Wat zijn daarvan de effecten en wat zijn de bijwerkingen? En, niet onbelangrijk: welke medisch-ethische dilemma's spelen er?

Na overleg met het ministerie van VWS heeft Zorgverzekeraars Nederland adviesbureau Zorgvuldig Advies aangewezen als Kwartiermaker met de opdracht te zorgen voor een compact, onafhankelijk beleidsadvies ten behoeve van de zorginkoop 2019 (oplossingsrichtingen op de korte termijn) en daarnaast een plan voor de netwerkzorg (middellange termijn) en voor de organisatie van toekomstbestendige transgenderzorg op de lange termijn.

Michiel Verkoulen van Zorgvuldig Advies gaat ons meenemen in dit advies. Wat zijn de belangrijkste huidige knelpunten, en wat zijn de voorgestelde korte en lange termijn oplossingen?

In de discussie, tot slot, bespreken we de kansen maar ook risico's van een nieuw zorglandschap. Waar ligt de grens tussen de twee uitersten van onderbehandeling en het bedrijven van wensgeneeskunde?

Leerdoelen

De adviserend geneeskundige heeft kennis van en inzicht in:

- de indicatiestelling voor de diverse behandelingen van transgenders
- de behandelmogelijkheden bij transgenderproblematiek

De adviserend geneeskundige is zich bewust van:

- de kansen en risico's bij de ontwikkeling van een nieuw zorglandschap voor transgenderzorg

De adviserend geneeskundige ontwikkelt:

- een visie op de rol van zorgverzekeraars bij de zorg voor transgenders en past dit toe op zijn/haar eigen werkterrein.

Accreditatie

Voor deze nascholing is accreditatie aangevraagd bij de Stichting AbSg voor het specialisme maatschappij en gezondheid, profielen beleid & advies en indicatie & advies.

Competenties

Medisch handelen	40%
Samenwerking	20%
Kennis en wetenschap	40%

De bijeenkomst is bedoeld voor:

- Leden van de Vereniging Artsen Volksgezondheid
- Overige bij de KAMG aangesloten verenigingen, indien er nog plaats is.

Voor VAV-leden is deelname bij het lidmaatschap inbegrepen. Niet-leden betalen € 50,00 euro per bijeenkomst. U kunt zich aanmelden door een e-mail te sturen naar Karen van Stijn, secretariaat@vavolksgezondheid.nl. Vermeld daarin duidelijk uw naam, BIG-nummer en adresgegevens.

Over de sprekers

Drs. A. Wensing Kruger is hoofd van de afdeling psychologie van het Kennis- en Zorgcentrum voor Genderdysforie van het Amsterdam UMC.

Dr. Hedi Claahsen is kinderendocrinoloog en associate professor kinderendocrinologie in het Radboud UMC te Nijmegen.

Prof. K. Noordam is hoogleraar kindergeneeskunde bij het Radboud UMC en betrokken bij de ontwikkeling van transgenderzorg in het Radboud UMC.

Drs. M. Verkoulen is partner bij Zorgvuldig Advies en projectleider/kwartiermaker Transgenderzorg.